

209

I N F O R M A C E

Na základě pokynu MZV NSR Hanse Dietricha GENSCERA byli opakovaně ve dnech 1. - 3. října 1989 vpouštěni, po skupinkách, občané NDR do budovy západoněmeckého velvyslanectví v Praze hlavním vchodem až do okamžiku, kdy jejich počet dosáhl 4.500 osob. K uzavření hlavního vchodu došlo dne 3.10.1989 v 05.00 hodin na základě doporučení vedoucí skupiny západoněmeckého červeného kříže SCHRÖDEROVÉ a pokynu velvyslance HUBERA. Nadále však docházelo k velkému přílivu a koncentraci NDR státních příslušníků, kteří se shromažďovali zejména před hlavní budovou ZÚ NSR a přilehlých ulicích. Jejich počet dosáhl postupně cca 5.-7.000 osob.

Ojedinele se dostávali občané NDR do areálu západoněmeckého velvyslanectví rovněž přes zahradu ZÚ USA a dokonce i střechy soukromých budov sousedících s objektem ZÚ NSR.

Dne 3.10.1989 se v odpoledních hodinách zformovala z osob NDR státních příslušníků skupina 400-500 osob, většinou mužů, kteří pronikli do zahrady západoněmecké mise přes oplocení, když před tím zmařili zákrok hlídek ununiformovaných příslušníků VB. Ve večerních hodinách dne 3.10.1989 byly vpuštěny do budovy ZÚ NSR v Praze matky s nezletilými dětmi, aby nastalou noc přežili v teple budovy ZÚ, když před tím stáli celý den před budovou a v jejím okolí.

Na základě společných dohod představitelů zainteresovaných zemí NSR-NDR-ČSSR přistoupilo ZÚ NSR dne 4.10.1989 k přípravám na odjezd NDR občanů. Bezprostředně před odjezdem 1. zvláštního vlaku /v 18.20 hodin/ byl počet osob zdržujících se v objektu západoněmecké mise odhadován na 5-6.000. Přičemž v přilehlých prostorech byl počet NDR st. příslušníků odhadován na 6.-7.000 osob. Po omezení možnosti výjezdu do ČSSR pro NDR st. přísl. předpokládali pracovníci ZÚ NSR, že se se k západoněmecké misi přemístí ještě zhruba 5.-6.000 občanů NDR z různých částí ČSSR.

Z hlediska věkové struktury se jedná převážně o zástupce

210

mladé generace /20-30 let/. Agresivita a některé nežádoucí projevy ze strany NDR občanů byly proti minulosti do značné míry eliminovány působením pracovníků ZÚ NSR a Červeného kříže NSR /DRK/.

Ze strany NSR se projevovala po celou dobu jednoznačně tendence, aby otázka NDR občanů přerostla z politických rozměrů do humanitárních, které byly využívány k vytváření tlaku vlády NSR na vlády NDR a ČSSR. S ohledem na to byly všestranně podporovány aktivity NDR občanů, kteří usilovali o

vystěhování do NSR prostřednictvím ZÚ NSR v Praze. K vytváření politických a diplomatických tlaků přispívali výrazně i zástupci západních sdělovacích prostředků, kteří tomuto problému věnovali mimořádnou pozornost.

Čs. strana byla opakovaně žádána o vyčlenění ubytovacích objektů pro NDR uprchlíky s odvoláním na existující humanitární důvody. V těchto souvislostech bylo poukazováno především na sociální zabezpečení osob uvnitř západoněmeckého velvyslanectví a kromě jiného i na podmínky, za kterých nocovaly stovky NDR občanů ze dne 3. na 4.10.1989.

V důsledku silné koncentrace NDR občanů v přílehlých prostorech velvyslanectví docházelo ve zvýšené míře k omezení a v některých případech až k znemožnění dopravy. Se značnými obtížemi projížděli shromážděným davem i sanitní vozy směřující k nemocnici "Pod Petřínem". Přes určitá opatření docházelo i nadále, i když v omezené míře, ke znečišťování ~~tele~~komunikací i dalšího okolí ZÚ NSR ze strany NDR občanů.

Problém parkujících motorových vozidel v Praze je řešen ve spolupráci s NDR stranou, avšak vzhledem k vysokému nárůstu jejich počtu nejsou zatím patrné výrazné náznaky zlepšení.

Funkce západoněmecké mise ztratila v době pobytu NDR občanů zcela svůj smysl, neboť téměř všichni pracovníci ambasády jsou zaměstnání výhradně řešením problému NDR státních příslušníků.

Od 30.10.1989 nebyly zaregistrovány žádné další vážnější náznaky verbálního napadání příslušníků SNB ze strany NDR občanů.

Dne 3.10.1989 bylo v ulici U brusnických kasáren nalezeno v uzamčeném vozidle čtyřměsíční dítě, které bylo s ohledem na upozornění kolemjdoucích chodců převezeno do kojeneckého ústavu v Praze 4 - Podolí. Dodatečně se na MO VB Vlašská dostavili jeho rodiče - NDR státní příslušníci.

Vzhledem k tomu, že v osobě otce se jednalo o poručíka lidové armády NDR a existovalo důvodné podezření, že měl v úmyslu odejít s manželkou a 2 dětmi na ZÚ NDR, byli předáni dne 4.10.1989 k dalšímu opatření pracovníkům MStB NDR a byli letecky transportováni do NDR.

Náčelník 2. odboru, II. S-SNB

kpt. JUDr. NOVOTNÝ Václav

Doplněk informace

2/2

Dne 4. - 5.10.1989 do 00.25 hodin bylo z nádraží Praha - Libeň vypraveno celkem 7 vlaků, ve kterých bylo podle neoficiálních odhadů necelých 8.000 občanů NDR. Zhruba ve stejné době bylo podle neprověřených informací ^{na} ZÚ NSR ~~vypravěny vlaky~~ ^{asi 100-150 NDR příslušníků.} a v 01.05 hodin odjelo ~~na~~ na nádraží v Libni posledních 7 autobusů. V tomto čase byla také Vlašská ulice vyklizena a zdržovali se zde pouze příslušníci SNB.

Podle osobního sdělení přátel MStB NDR došlo během přesunu dvou prvních vlaků v Bad Schandau - na území NDR k jejich napadení početnou skupinou asi 12.000 osob. NDR státní příslušníci zabránili oběma soupravám v dalším přesunu a dožadovali se možnosti volného odjezdu do NSR uvedenými vlaky.

V důsledku toho bylo nutné provést odklon dalších souprav a současně došlo ke zdržení odjezdu následně vypravovaných vlaků.